

sig Midler paa anden Maade. Men da der ikke staar noget i Forslaget om, at ikke alle Jordbrugere kan søge disse Laan, da det er overladt til de kommunale Raad at bestemme, hvem Pengene skal komme til gode, og da man forlanger, at vedkommende Kommune overfor Staten skal garantere Halvdelen af eventuelle Tab ved de forskellige Laan, kan det befrygtes, at forskellige Sogneraad vil tage mere Hensyn til Kommunekasserne end til, om vedkommende Laansøger kan skaffe sig Penge paa anden Maade.

Ganske vist udtalte den højtærede Minister ved Fremsættelsen af Lovforslaget, at det Beløb, der stilles til Raadighed, var saa lille, at de større Jordbrugere ingen Interesse havde i Loven, og at det var Hensigten, at Laahene skulde komme de smaa Jordbrugere til gode. Jeg mener dog ikke, den førstnævnte Udtalelse er fuldstændig rigtig. Der vil være mange middelstore Landbrugere, for hvem et saadant Beløb vilde have Betydning til Forbedring af deres Jord; ofte er det saaledes, at kun en lille Del af en saadan Landbrugers Jord trænger til Grundforbedring. Derfor vil mange af dem, naar det ikke er forbudt dem, at søge Laanet, søge det.

Jeg er, som sagt, bange for, at naar den enkelte Kommunalbestyrelse, som eventuelt skal bære Halvdelen af det Tab, der kan medfølge, skal til at skønne over, hvem der skal have disse Laan, vil den tage mere Hensyn til, om Kommunekassen slipper for Tab, end til, om den vedkommende har Vanskelighed ved at faa fat i Penge. Jeg vil derfor henstille, at man indfører en Bestemmelse gaaende ud paa, at de, der er i Besiddelse af en vis Jordværdi — f. Eks. af over 10 000 Kr. —, ikke kan komme i Betragtning ved Ydelsen af disse Laan. Hvis man ikke vil gaa med til en saadan Ændring, forekommer det mig, at man bliver nødt til at ansætte det Beløb, der maa anvendes, langt højere, end her er foreslaet. Da den højtærede Landbrugsminister i sin Fremsættelsestale udtalte, at det først og fremmest var Hensigten med dette Lovforslag at komme de smaa Landbrugere til Hjælp, kan jeg ikke tænke mig andet, end at man fra den Side vil være med til at ændre Lovforslaget i den her nævnte Retning.

Hvis det virkelig er Hensigten, at man navnlig vil komme de smaa Landbrugere til Hjælp, som har vanskeligt ved selv at skaffe Midler til Veje til en saadan Grundforbedring, forekommer det mig endvidere, at den Rente, man forlanger af vedkommende Laantager, er temmelig høj, nemlig 6

pCt. Det forekommer mig, at man burde ansætte en lavere Rente, og at man for de første Aar, hvor vedkommende ikke kan have nogen økonomisk Fordel af Grundforbedringen, burde give Laanet rentefrit. Det vil være af Betydning for dem, der har allervanskeligst ved at faa fat i Penge til Grundforbedringer, og det er dog forderes Skyld, at man gennemfører en saadan Lov.

Bestemmelsen i § 2 om, at Panteretten i Laanet skal indføres efter tidligere Prioritet, synes jeg heller ikke rigtig om. Jeg vil anbefale, at man følger den Indstilling af 1916 fra et Mindretal i Landbokommisjonen, som er omtalt i Bemærkningerne til Lovforslaget, og som gaar ud paa, at der gives Sikkerhed for Laanet forud for tidligere stiftet Prioritetsgæld. Man maa huske paa, at en saadan Grundforbedring gør Pantet mere værdifuldt for Prioritetsejerne; og derfor maa det være naturligt, at naar Staten laaner Penge ud til et saadant Formaal, Statens Sikkerhed for Laanet da gaar foran for de hidtidige Prioriteter. Jeg synes endvidere, man burde overlade Anbefalingen af disse Andragender til de stedlige Husmandskredsorganisationer i Stedet for til de kommunale Raad. Thi det maa forventes, at Husmandskredsorganisationerne har større Interesse i den Slags Spørgsmaal end de forskellige Sogneraad, som slet ikke er valgte med Henblik paa den Slags Ting. Endelig synes det mig ogsaa, at den Tid, der er fastsat for Laanets Tilbagebetaling, er temmelig kort. Det maa erindres, at den Slags Arbejders Virkninger for et Jordbrug forsvinder ikke saadan fra Jorden i Løbet af kort Tid.

I Haab om, at man i det Udvalg, der formentlig vil blive nedsat om dette Lovforslag, vil tage Hensyn til de beskedne Henstillinger, jeg her er fremkommet med, vil jeg paa mit Partis Vegne tilsige Lovforslaget vor bedste Støtte til hurtig Fremme i dette høje Ting.

Raffnsøe: Jeg kan i det væsentlige slutte mig til de Udtalelser, der kom fra det ærede Medlem Hr. Westergaard. Naar det ærede Medlem mener, at der kun er enkelte smaa Ændringer at foretage i Lovforslaget, kan jeg dog ikke give ham Ret deri. Jeg mener tværtimod, at Lovforslaget bør have en grundig Udvalgsbehandling.

Jeg er enig med det ærede Medlem i, at det er formaalstjenligt, at Kommunerne overtager Halvdelen af Risikoen ved disse Laan; for det er ikke alene Staten, der paa en Maade tjener ved, at den danske Jord forbedres, men ogsaa Kommunerne faar